יתירא הוא · דלאו משום שאר דברים וכיון דיתירא הוא דלאו וכתביה שתמא שדייה נמי אריחים וכרכ אבל הבא "כי אם צלי אש" לאו יתירא הוא דמבעי ליה לכדתניא *בשעה שישנו בקום אכול צלי ישנו °בבל תאכל נא, בשעה שאינו בקום אכול צלי אינו בבל תאכל נא תניא כוותיה דרב יהודה חבל זוג של ספרים *וצמד של פרות חייב שתים, זה בעצמו וזה בעצמו אינו חייב אלא אחת חבל זוג של ספרים וצמד של פרות יכול לא הוא חייב אלא אחת ת"ל °לא יחבול ריחים ורכב "מה ריחים ורכב שהן מיוחדין שני כלים ועושין מלאכה אחת וחייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו אף כל דברים שהן שני כלים מיוחדים ועושין מלאכה אחת חייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו ההוא גברא דחבל סכינא דאשכתא מחבריה אתא לקמיה דאביי א"ל זיל אהדריה דהוי ליה כלי שעושים בו אוכל נפש ותא קום בדינא עלה רבא אמר לא צריך למיקם בדינא עלה ויכול לטעון עד כדי דמיהן, ואביי לית ליה דהיא סברא מאי שנא *מהנהו עיני דאכלי דושלא בנהרדעא ואתא מרא דדושלא ותפס להו וקא טעין טובא ואמר אבוה דשמואל יכול לטעון עד כדי דמיהן? הכא לאו מידי דעבדא לאושולי ולאוגורי הוא הכא מידי דעביד לאושולי ולאוגורי הוא, דשלח רב הונא בר אבין "דברים העשויין להשאיל ולהשכיר ואמר "לקוחין הן בידי אינו נאמן, ורבא לית ליה דהא סברא והא רבא אפיק זוגא דסרבלא וספרא דאגרתא מיתמי בדברים העשויין להשאיל ולהשכיר? אמר לך רבא הא נמי כיון דמי פגמא קפדי אינשי ולא מושלי:

יתירא הוא כיון דיתירא הוא שדייה אריחים ורכב אבל הבא "כי אם צלי אש" לאו יתירא הוא דמבעי ליה לכדתניא *בשעה שישנו בקום אכול צלי ישנו °בבל תאכל נא, בשעה שאינו בקום אכול צלי אינו בבל תאכל נא תניא כוותיה דרב יהודה חבל זוג של ספרים וצמד של פרות חייב שתים, זה בעצמו וזה בעצמו אינו חייב אלא אחת חבל זוג של ספרים וצמד של פרות יכול לא הוא חייב אלא אחת ת"ל °לא יחבול ריחים ורכב "מה ריחים ורכב שהן מיוחדין שני כלים ועושין מלאכה אחת וחייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו אף כל דברים שהן שני כלים מיוחדים ועושין מלאכה אחת חייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו ההוא גברא דחבל סכינא דאשכתא מחבריה אתא לקמיה דאביי א"ל זיל אהדריה דהוי ליה כלי שעושים בו אוכל נפש ותא קום בדינא עלה רבא אמר לא צריך למיקם בדינא עלה ויכול לטעון עד כדי דמיהן, ואביי לית ליה דהא סברא מאי שנא *מהנהו עיני דאכלי דושלא בנהרדעא ואתא מרא דדושלא ותפס להו וקא טעין טובא ואמר אבוה דשמואל יכול לטעון עד כדי דמיהן? הכא לאו מידי דעבדא לאושולי ולאוגורי הוא הכא מידי דעביד לאושולי ולאוגורי הוא, דשלח רב הונא בר אבין "דברים העשויין להשאיל ולהשכיר ואמר "לקוחין הן בידי אינו נאמן, ורבא לית ליה דהא סברא והא רבא אפיק זוגא דסרבלא וספרא דאגרתא מיתמי בדברים העשויין להשאיל ולהשכיר? אמר לך רבא הא נמי כיון דמי פגמא קפדי אינשי ולא מושלי:

תורה אור

[מ' תוס' לעיל קיג. ד"ה ואם המחריבם]

מגוזות ב"ב

ב"ב לו.

שבועות מו: ב"ב נב:

פסחים מח:

הדרן עלך המקבל

הדרן עלך המקבל

(ה) אם אינו מוקדם לו אלא אחת אפילו בריחים ורכב אלא אחת ע"כ נראה לר"י דגרס תניא אידך בלא וי"ו וכן גרס ר"ח:

כלים שעושין בהם לאכל נפש · נראה לר"י דוקא כלים אבל אוכלים עצמן מותר לחבול:

ורבא רבא אפיק זוגא דסרבלא וספרא דאגרתא כו' · ותימה דהכא משמע (ג) דמעטא דעשויין להשאיל ולהשכיר לחוד אינו נאמן לומר לקוחין הן בידי ובפרק כל הנשבעין (שבועות דף מו:) גבי ראוהו שהטמין כלים תחת כנפיו ואמר לקוחין הן אינו נאמן קאמר ולא אמרן אלא בבעל הבית שאינו עשוי למכור כליו וכלים שאין דרכן להטמין ובאינים דלא ניע אבל ליכא כל הני נאמן אלא בדברים העשויין להשאיל ולהשכיר משמע אפילו בדברים העשויין להשאיל ולהשכיר בעי כל הני ונראה לר"ת כגרסת הספרים שנים וכן ר"ח ובכולהו לא אמרן אלא בדברים שאין עשויין להשאיל ולהשכיר אבל עשויין אין נאמן אפילו ליכא אחרת מכל הני וא"ת דהכא משמע דספרים עשויין להשאיל ולהשכיר אפילו ספרא דאגדתא כל שכן שאר ספרים כדאמר בכתובות (דף י·) ולדקתו עומדת לעד זה הכותב ספרים ומשאילן לאחרים וקשה דתנן בהגוזל בתרא (ב"ק דף קיד: ושם) המוכר כליו וספריו ביד אחר אם יצא לו שם גניבה בעיר ישבע כמה נתן ויטול ואם לאו כל הימנו שאני אומר מכרם לאחר ולקחם זה הימנו ואמאי יהיה נאמן זה לומר נגנבו לי במנו דאי בעי אמר השאלתיו לך ואף על גב דקאמר בפרק כל הנשבעין דאחזוקי מינשי בגנבי לא מחזקינן ואין נאמן לומר גנובים במנו דאי בעי אמר שאולים היינו היכא דאמר גנבת לי אבל היכא דאמר גנב אחר גנבם לי ומכרם לך לאו היינו אחזוקי מינשי בגנבי דהא כמה גנבי איכא בשוקא ונראה לרבינו תם דהתם איירי במוכרים שאין בעל הספרים רגיל להשאיל (ד) אותן שהם בידו ולמורי ה"ר דודי נראה לתרץ דמגו דאוליא לא אמרינן יומיה לגו"ד בחזקת הבתים (ב"ב דף מד) דאמר מגו דאוליא ל"ל כפירוש ר"ח וא"כ אפילו לא יצא לו שם גניבה בעיר נאמן לומר גנובים היכא דמלי למימר השאלתים לך:

הדרן עלך המקבל

קנז א מיי' פ"ט מהל' קרבן פסח הל' ד:

קנח ב מיי' פ"ג מהל' מלוה ולוה הל' ג ועיין בהשגות וכמגיד משנה סמג לאוין קפא טוש"ע ח"מ סי' לז סעיף י:

קנט ג מיי' שם טוש"ע שם סעי' ח:

קס ד מיי' פי"ג מהל' מלוה ולוה הל' ג ועיין בהשגות וכמ"מ וכב"מ ופ"מ מהל' טוען ונטען הלכה כ סמג עשין לה טוש"ע ח"מ סי' עב סעי' יז:

קסא ה מיי' פ"מ מהל' טוען ונטען הלכה ג סמג שם טוש"ע ח"מ שם ובסעי' יח וסעי' יט:

קסב ו מיי' שם סמג שם טוש"ע ח"מ סי' ל סעי' יא יב יג וסי' קלג סעי' ה:

קסג ז מיי' שם הל' י:

קסד ח מיי' שם ועיין כמ"מ סמג שם טוש"ע ח"מ סי' עב סעי' יט וע"ש:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לף כל וכו' חייב שתים: (ב) תוס' ד"ה ותניא וכו' אבל לא אלא לחייב: (ג) ד"ה והא וכו' דמעטעם: (ד) בא"ר רגיל להשאיל לאותו שהם בידו:

גליון הש"ס

תד"ה והא רבא · ומיהו למ"ד בח"ה ע"ל דף ב ע"א תד"ה וזה:

לשון

תפס כלי כאשרון אלי יגיעת אדם יכול לאוון אדם כגון אחר אלי לאדון בראשי שהוא אינו כלי הרשי לבאאל אלהכיר